

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I HISTORISE

Programi: **Bachelor**

Drejtimi: **Histori**

Lënda: HISTORIA E MARRËDHËNIEVE NDËRKOMBËTARE (HMN)

<i>Pedagogu:</i>	Prof. dr. Petrit NATHANAILI
<i>Ngarkesa:</i>	5 ETCS (15 javë: 3 leksione dhe 1 seminar në javë)
<i>Lloji i lëndës:</i>	E detyrueshme
<i>Viti/semestri:</i>	III / I

Përshkrimi: Lënda ka si qëllim të pajis studentët me njohuri themelore nga historia e marrëdhënieve ndërkombëtare nga antikiteti deri sot. Ajo vendos në qendër të vëmendjes rolin e aktorëve kryesorë në marrëdhëniet ndërkombëtare: shteteve dhe procesin e zbatimit të politikave të tyre të jashtme në kushtet e rrethanave të ndryshme historike. Në lëndë theksohet dhe procesi i formimit të institucioneve shtetërore në kuadrin e një shoqërie ndërkombëtare gjatë historisë së procesit të formimit të saj.

Tematika

I: Tiparet kryesore të marrëdhënieve ndërkombëtare në Antikitet.

- 1: Karakteristikat e lidhjeve diplomatike në Greqi në shek. VIII-V p. K.
- 2: Veprimtaria diplomatike e Romës në periudhën e zgjerimit të saj territorial dhe politik.

II: Tiparet kryesore të marrëdhënieve ndërkombëtare në Mesjetë.

- 1: Marrëdhëniet e Perandorisë Bizantine me monarkitë barbare në shek. VI-X.
- 2: Monarkitë kombëtare në Angli dhe Francë në shek. XIII-XV, mjetet për realizimin e diplomacisë.
- 3: Teknika e marrëdhënieve ndërkombëtare gjatë Mesjetës.

III : Element kryesorë të shoqërisë ndërkombëtare në vitet 1500-1660: bazat e politikës së jashtme.

- 1: Karakteristika të përgjithshme: krishterimi dhe kombet, zhvillimi i nacionalizmave.
- 2: Praktikant ndërkombëtare dhe drejta ndërkombëtare, ambasadat e përhershme, konsujt dhe konsullatat.
- 3: Rivaliteti i fuqive të mëdha në Evropën Perëndimore : roli i tyre në marrëdhëniet ndërkombëtare. (Franca, Anglia, Spanja dhe Habsburgët)

IV : Ekuilibri politik dhe lëkundjet e tij në marrëdhëniet midis fuqive evropiane në vitet 1661-1815.

- 1: Mbizotërimi i Francës në politikën ndërkombëtare në vitet 1661-1715.
- 2: Roli parësor i Anglisë në marrëdhëniet ndërkombëtare (1715-1789).
- 3: Revolucioni francez dhe diplomacia e monarkive evropiane (1789-1799).
- 4: N. Bonaparti dhe Evropa. Kongresi i Vjenës: rivendosja e ekuilibrit në marrëdhëniet ndërkombëtare.

V : Fuqitë evropiane dhe zgjimi i kombeve në vitet 1815-1870.

- 1: Restaurimi i forcave tradicionale: legjitimizmi, liberalizmi politik dhe lëvizjet kombëtare. Roli i interesave ekonomike. Personalitetet e larta shtetërore dhe praktikant kombëtare në Rusi, Austri dhe Prusi.
- 2: Sistemi Metternich dhe rendi evropian (1815-1830).

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I HISTORISE

3 : Revolucionet e vitit 1848 dhe politika evropiane, ndikimi i tyre diplomatik.

4 : Napoloni III dhe Evropa (1851-1870). Lëvizjet kombëtare, forcat ekonomike, roli i personaliteteve të larta shtetërore: Kavur, Bismark dhe Napoloni III.

VI : Stabiliteti në marrëdhëniet ndërkombëtare në vitet 1871-1914 dhe roli mbizotërues i Gjermanisë

1 : Karakteristikat e reja të gjendjes ekonomike; forcat ekonomike dhe pasojat në marrëdhëniet ndërkombëtare. Psikologjia kolektive; opinioni publik dhe ndikimi i tij në politiken e jashtme.

2 : Potenciali ekonomik dhe ushtarak i fuqive të mëdha evropiane, tendencat e politikës së tyre të jashtme. Motivet e ekspansionit evropian në bote.

3 : Sistemi diplomatik i Bismarkut (1871-1890). Rigrupimi i fuqive të mëdha dhe rënia e sistemit Bismarkian (1890-1904).

4 : Aleanca Tripaleshe dhe Antanta Tripaleshe, rruga drejt luftes (1904-1914).

VII : Veprimtaria diplomatike gjatë Luftes së Parë Botërore 1914-1918.

1 : Evropa në prag të luftes. Ndjenjat kombëtare, rivaliteti ekonomik dhe financiar, pasojat e tij politike, Psikologjia kolektive: gara e armatimeve, opinioni publik përballë perspektivës së luftes.

2 : Kriza e korrikut të vitit 1914. Shtetet ndërluftuese dhe neutrale: kerkimi i aleancave (1914-1917). Roli i SHBA në politiken ndërkombëtare, 14 pikat e presidentit Wilson. Armepushimi dhe fundi i luftes.

VIII : Paqja iluzive e Parisit dhe rendi i ri ndërkombëtar në vitet 1919-1932.

1 : Rënia e ndikimit të Evropës, përhapja e ideve wilsoniane, propaganda komuniste, lëvizjet nacionaliste.

2 : Konferenca e Paqes së Parisit (1919) dhe traktatet e Versajes.

3 : Problemet evropiane (1922-1925): konferencat në Kane, Gjenovë e Rapallo.

4 : Sigurimi kolektiv në Evropë dhe deshtimet e tij (1925-1932).

IX : Evropa dhe Gjermania naziste. Origjina e Luftes së Dytë Botërore 1933-1939.

1 : Ardhja në pushtet e Hitlerit dhe krizat e viteve 1935-1936 në Evropë: rimilitarizimi i Gjermanisë.

2 : *Anschluss* dhe kriza Çekoslllovakike (1937-1939) : konferenca e Munihut dhe çoftimi i Çekoslllovakisë. Kriza polake dhe shpallja e luftes; pakti i mosulmimit sovjetiko-gjerman të vitit 1939.

X : Veprimtaria diplomatike gjatë Luftes së Dytë Botërore. Rrjedhojat e saj në marrëdhëniet ndërkombëtare 1939-1947.

1 : "Lufta e çuditshme" dhe kapitullimi i Francës. Anglia përballë Aksit. Çështja greke dhe ajo jugosllave. Konflikti në marrëdhëniet midis SHBA dhe Japonisë (1939-1941).

2 : Marrëdhëniet midis Aleatëve (1942-1944). Konferenca e Jaltës dhe Konferenca e Potsdamit. Bota në vitin 1945 : midis Luftes dhe Paqes. Krijimi i OKB. Deshtimi i konferencave të mëdhandërkombëtare.

XI : Lufta e Ftohtë dhe konfliktet lokale 1947-1962.

1 : Krijimi i dy blloqeve kundërshtarë në Evropë. Lufta e ftohtë dhe forcimi i ndikimit të SHBA e BRSS.

2 : Administrata republikane dhe New Look diplomatik. BRSS dhe vendet e demokracive popullore. Marrëdhëniet midis dy blloqeve (1953-1957). Tensione në marrëdhëniet Lindje -Perëndim.

XII : Detanta dhe paqëndrueshmëria e marrëdhënieve ndërkombëtare 1962-1981.

1 : Vështiresitë e dy blloqeve në Evropë (1962-1969) : golizmi dhe dobesimi i aleancës perëndimore, dobesitë e bllokut sovjetik. Negociatat sovjetiko-amerikane për armet strategjike (1969-1979).

2 : Ostpolitika dhe detanta (1969-1973), negociatat për sigurimin evropian. Pasojat e detantes në sistemin e aleancave.

3 : Problemet e botes së trete (1962-1973): roli i ekonomisë, konfliktet në Afrikë, Azi e Lindjen e Aferme.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I HISTORISE

XIII : Fundi i luftes se ftohte (1990) dhe rendi i ri nderkombetar 1991-2004.

1 : Faza e dyte e luftes se ftohte : politika e administrates se Reganit per "ringjalljen e Amerikes". Traktati i Washingtonit i vitit 1987 dhe pasojat e tij.

2 : Perestrojka dhe të çarat e bllokut sovjetik, fundi i luftes se ftohtë dhe i ndarjes se Evropes (1990).

3: NATO dhe sigurimi evropian. UE dhe integrimi evropian, zgjerimi drejt Lindjes (1995-2004).

Forma e kontrollit dhe vlerësimit

- Detyrim frekuentimi në: 70% të seminareve

- Angazhimi në seminare:

10% e notës

- Testi I: në javën e 6-të

10% e notës

- Testi II: në javën e 10-të

10% e notës

- Detyra e kursit ose ese: rreth 5 faqe format A4, TNR, 12, hapësira 1.5

20% e notës

- Kontrolli përfundimtar: provim me shkrim

50% e notës

- Gjithsej:

100%

Literatura e detyrueshme për studentin:

1. P. NATHANAILI, *Marrëdhëniet Ndërkombëtare nga origjina deri sot*, Tiranë 2009.

2. P. NATHANAILI, *Burime të Zgjedhura për Marrëdhëniet Ndërkombëtare*, Albas, Tiranë 2015.

Literatura plotësuese:

J. B. DUROSELLE, A. KASPI, *Historia e marrëdhënieve ndërkombëtare 1919-1945*, vëll. I, Tiranë 2011.

J. B. DUROSELLE, A. KASPI, *Historia e marrëdhënieve ndërkombëtare nga 1945 deri në ditët e sotme*, vëll. II, Tiranë 2011.

C. ROOSENS, *Les Relations Internationales de 1815 à nos jours*, vol. 1, 2, Louvain-la-Neuve, 2001

H. KISSINGER, *Diplomacia*, Tiranë 1999.

P. RENOUVIN, *Histoire des Relations Internationales*, vol. I, II, III, Paris 1994.

MIRATOI

Përgjegjësi i Departamentit

Tiranë, 30/06/2016

Prof. As. Eva TAFILI

PROGRAMI I PËMBLEDHUR

Lënda : Historia e Marrëdhënieve Ndërkombëtare (HMN)

Pedagogu : Prof. Dr. Petrit NATHANAILI

Përshkrimi: Lënda ka si qëllim të pajis studentët me njohuri të plota mbi historinë e marrëdhënieve ndërkombëtare nga antikitetit deri sot. Ajo vendos ne qendër te vëmendjes rolin e aktorëve kryesore të marrëdhënieve ndërkombëtare, që janë shtetet dhe procesin e zbatimit të politikave e tyre të jashtme në kushtet e rrethanave të ndryshme historike. Këtu theksohen dhe procesin e formimit të institucioneve shtetërore në kuadrin e një shoqërie ndërkombëtare gjatë historisë së saj të formimit.

Literatura:

1. P. Nathanaili, *Marrëdhëniet Ndërkombëtare nga origjina deri sot*, Tiranë 2009.

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I HISTORISE**

2. P. Nathanaili, *Burime të Zgjedhura për Marrëdhëniet Ndërkombëtare*, Albas, Tiranë 2015.